

J A A R V E R S L A G

N e d e r l a n d s e
F i l m k e u r i n g

1989

(060.555) 351.750.17.

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

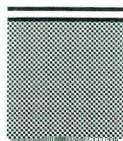
WET OP DE FILMVERTONINGEN

Wet van 5 januari 1977, Stb. 170, tot afschaffing van de filmkeuring voor volwassenen, invoering van een nieuw systeem van keuring voor jeugdigen, en intrekking van de bevoegdheid van de burgemeester ex artikel 221, lid 2, van de Gemeentewet.

Art. 2, lid 1: Er is een Nederlandse Filmkeuring, gevestigd te 's-Gravenhage, die tot taak heeft te beoordelen of de vertoning van een haar ter keuring voorgelegde film al dan niet schadelijk is te achten voor personen beneden de leeftijd van twaalf, onderscheidenlijk zestien jaar.

(Wet op de filmvertoningen, Nederlandse Staatswetten, editie Schuurman & Jordens, 102, W.E.J. Tjeenk Willink - Zwolle, 1979)

Uit een exemplaar: Mg1-110

DE LEDEN

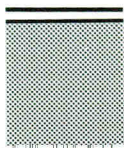
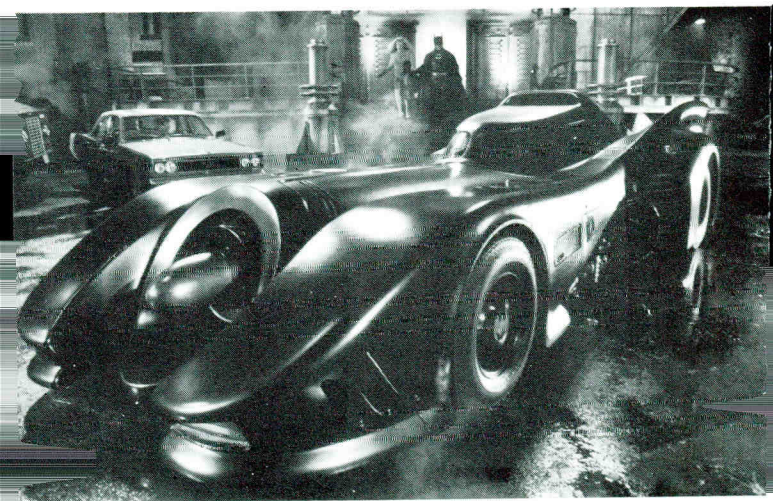
De Nederlandse Filmkeuring bestaat uit ten minste 20 en ten hoogste 40 leden, te benoemen door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC).

Leden moeten ten minste 18 jaar zijn, worden benoemd voor ten hoogste vier jaar en kunnen niet meer dan tweemaal worden herbenoemd. Vacatures worden openbaar gemaakt.

In het verslagjaar waren de volgende personen lid van de Nederlandse Filmkeuring:

H.H. Ahaus - Hoogblokland,
F. Blaakmeer - Vries,
D.M. Boogaard - Wilnis,
A.L. Bouma - Baarn,
J.F.M.M. Brons - Haarlem,
R.G.E.T. Cannegieter-Rinaldi - Voorschoten,
C.N. Crans - Zwijndrecht (per 1 mei 1989 benoemd tot secretaris-directeur),
P.V. Devita - 's-Gravenhage,
M.J. Druif - Obdam,
A.H.S. Frank - Amsterdam,
M. Glastra - Maarn,
A.A.J. Goldberg - Warffum,
O. Hammerstein - Amsterdam,
A. Hoek - Utrecht,
D. van der Horst - Amsterdam,
S.L. Ie - Amsterdam,
L. Ch. Ju - Leiden,
A. Klokke-Zelders - 't Harde,
J.S. Klompmaker - Zaandam,
H. Nijzink - Rotterdam,
L.F. van Opzeeland - Amsterdam (per 1 juli 1989 bedankt als lid),

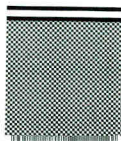
'BATMAN' 12 jaar

M.A.H.J. Overmars-Schrijvers - Rijswijk,
P.C. Royaards-Knegtmans - 's-Gravenhage,
F.G.L.L. Schols (per 5 juli 1989 benoemd als lid),
J.A. Seelemann-Roest - Badhoevedorp,
W.E. Slagter-van 't Land - Lunteren,
M.L.C. Smit - 's-Gravenhage,
E. Snoep-de Gast - Breda,
P. Sørensen - Amsterdam,
E.W.M. Stokman - Winkel,
E.H. Taverne-Haighton - 's-Gravenhage,
S.P.M. de Vries - Amsterdam,
Chr. de Vrijer - Rotterdam,
A.M.E. van Vugt-Toonen - Etten-Leur,
F.M. van Waard - Haarlem,
C.W. Wattel - Rotterdam,
P.A.M. van Wijk - Amsterdam,
E.M. Willemse-Weis - Amsterdam,
T. Zijlstra - Eefde,
G.J. Zwart - Groningen.

Zo bestond het college eind 1989 uit 20 mannelijke en 18 vrouwelijke leden, waarvan vijf in de leeftijdsgroep 18-30 jaar, 14 in de leeftijdsgroep 31-40 jaar, tien in de leeftijdsgroep 41-50 jaar en negen in de leeftijdsgroep 51+ jaar. De leden komen uit verschillende levensbeschouwelijke en maatschappelijke stromingen. Zij zijn opgeleid en/of werkzaam op verschillende terreinen van deskundigheid betreffende jeugd of film, waaronder ook ouderschap wordt begrepen. In het college van 1989 zijn twee vacatures ontstaan. Gelet op de huidige samenstelling van het college werd aan de minister voorgesteld twee vrouwelijke leden te benoemen in de leeftijdsgroep 18-30 jaar.

DE ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering wordt gevormd door alle leden van de Nederlandse Filmkeuring. Zij stelt het beleid in algemene zin vast.

De algemene vergadering kwam twee maal bijeen in 1989 en wel op 20 april en 9 november.

De voorjaarsvergadering vond plaats in Rijswijk, wat betreft de inhoudelijke vergadering. In de middag heeft de bijeenkomst in het teken gestaan van het afscheid van de secretaris-directeur - de heer J.W. Ooms- waarvoor de lokatie werd verruild voor het Parkhotel in Den Haag.

De Algemene Vergadering constateerde opnieuw het in gebreke blijven van de wekelijkse film ladder in de landelijke dagbladen. Besloten werd in overleg met de NBB te streven naar het afschaffen van het keuringsloon en de interne formulieren als vast gegeven toe te voegen aan de werkzaamheden van de keuringscie.

Het afscheid van de heer Ooms kan worden omschreven als 'een dag met goede vrienden, inhoudelijke verhalen, een ludiek optreden en de gezelligheid troef was'.

De vertrekkende functionaris ontving uit handen van de voorzitter, de heer C.N. Crans, het eerste exemplaar van de brochure 'Europa 1992.... filmkeuringen op weg naar het jaar 2000'.

De najaarsvergadering werd gehouden in het ministerie van WVC te Rijswijk. De heer P. Nikken - coördinator van de stichting Kinderkast- hield een inleiding met als thema: 'De rechten van het kind in televisie/medialand'. (zie pagina 17)

Uitvoerig werden de beleidslijnen van de Nederlandse Filmkeuring besproken. Een groot aantal amendementen, stemmingen, tussenvoorstellen en herformuleringen zorgen ervoor dat de Nederlandse Filmkeuring de jaren'90 met geactualiseerde beleidslijnen ingaat. (zie pagina 15)

HET DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding van de Nederlandse filmkeuring. De voorzitter leidt de bijeenkomsten van de herkeuringscie. De voorzitter dient leiding te geven aan de inhoudelijke kant van het werk, waarbij wordt verwacht dat eenheid in het beleid, in nauw overleg met de directeur, wordt verwezenlijkt.

De leden van het dagelijks bestuur worden door en uit de Algemene Vergadering benoemd. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de secretaris-directeur worden benoemd door de minister van WVC; de secretaris is ambtshalve directeur van het bureau.

De heer O. Hammerstein werd in mei benoemd - voor vier jaar- tot voorzitter en mevrouw J.A. Roest volgde hem op als plaatsvervangend voorzitter.

In november traden de dames S.L. Ie en R.G.E.T. Cannegieter-Rinaldi -volgens de statuten- af als bestuurslid.

De heer Stokman werd herbenoemd en de dames A. Klokke-Zelders en M.L.C. Smit en de heer P.A.M. van Wijk werden tot bestuurslid benoemd.

Daarmee werd de samenstelling van het dagelijks bestuur van de Nederlandse Filmkeuring als volgt:

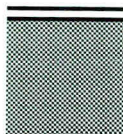
voorzitter	- de heer O. Hammerstein
plv. voorzitter	- mevrouw J.A. Roest
secretaris	- de heer C.N. Crans
lid	- mevrouw A. Klokke-Zelders
lid	- mevrouw M.L.C. Smit
lid	- de heer E.W.M. Stokman
lid	- de heer P.A.M. van Wijk

Het dagelijks bestuur kwam in het verslagjaar vijf maal in vergadering bijeen en hield zich bezig met de voorbereiding en uitwerking van alle zaken waarvan in dit verslag melding wordt gemaakt.

Per 1 mei heeft de heer J.W. Ooms, wegens het in 1989 bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zijn taak als secretaris directeur van de Nederlandse Filmkeuring beëindigd.

In zijn opvolging werd voorzien door de aanstelling van de heer C.N. Crans, die vanaf 1981 -als lid, plv. voorzitter en voorzitter- nauw bij de Nederlandse Filmkeuring betrokken is geweest.

In overleg met de directie jeugdbeleid hebben er een aantal taakaanpassingen plaatsgevonden. Deze

heroriëntering zal er toe moeten leiden dat de werkzaamheden efficiënt en gestroomlijnd plaatsvinden.

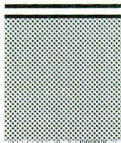
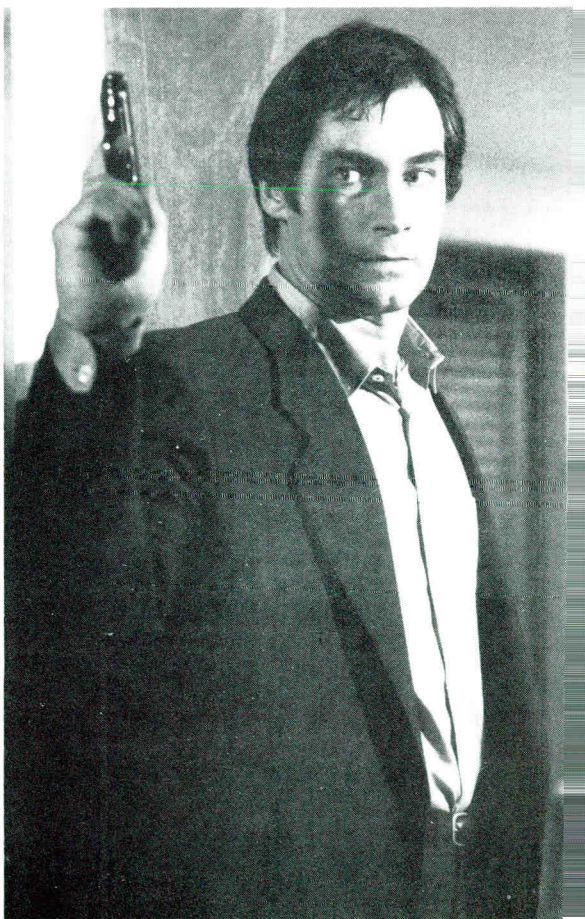
Met een aantal bioscoopdirecties is contact geweest wanneer de wet op de filmvertoning naar eigen goeddunken werd geïnterpreteerd:

- **Un ragazzo di Calabria** en **Het oog boven de put** in de film ladder op **AL**, terwijl ze nooit ter keuring zijn aangeboden.
- **Cocktail** en **Arthur 2** reeds in de ladder op **AL** vóór de keuring had plaatsgevonden.
- **Stormy Monday**, die bij keuring op **AL** is gesteld, wordt uitgebracht -met pakkende reclame- op **16**.

Daargelaten hoe één en ander juridisch moet worden beoordeeld, meent het bestuur dat dit niet de bedoeling kan zijn van het hebben van een filmkeuring.

Besloten werd zowel de minister van WVC als de NBB een brief te sturen om de aandacht hierop te vestigen.

'007' AL

DE FILMKEURINGEN

Volgens de Wet op de filmvertoningen mogen in een openbare voorstelling toegankelijk voor personen beneden de leeftijd van 12, respectievelijk 16 jaar, uitsluitend films worden vertoond die als zodanig door de Nederlandse Filmkeuring zijn toegelaten. De Filmkeuring beoordeelt of een haar ter keuring voorgelegde film al dan niet schadelijk is te achten voor genoemde leeftijdsgroepen. Voor elke dag dat er gekeurd wordt stelt de directeur aan de hand van een matrix een keuringscommissie van vijf personen samen, die haar eigen voorzitter kiest.

In 1989 kwamen 65 (60•) keuringscommissies in vergadering bijeen; bovendien vergaderde de herkeuringscommissie eenmaal.

In het verslagjaar werden ook dit keer geen coupures aangebracht in de ter keuring aangeboden films.

De films werden als volgt ingedeeld:

	AL	AL	12	16	Totaal
Hoofdfilms**	6(9*)	95(85*)	15(20*)	9(6*)	125(120*)
Voorfilms	-	29(51*)	2(2*)	1(1*)	32(53*)
Korte films	-	1(1*)	-	-	1(1*)

Zowel de keuringsuitslagen als de herkeuringsuitslag zijn in de tellingen begrepen.

Een herkeuring kan worden aangevraagd door ten minste twee leden van de desbetreffende keuringscommissie indien zij overwegende bezwaren hebben tegen de uitslag en ook door de aanvrager van de keuring. Aan een herkeuring nemen geen leden deel die bij de keuring van de desbetreffende film betrokken zijn geweest. De uitspraak van de keuringscommissie treedt in de plaats van die van de keuringscommissie.

Bij het begin van het verslagjaar was **de samenstelling van de herkeuringscommissie** als volgt:

C.N. Crans (voorzitter)

H.H. Ahaus

J.F.M.M. Brons

A.H.S. Frank

E. Snoep-de Gast

P. Sörensen

E.H. Taverne-Haighton

Plaatsvervangers:

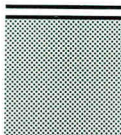
O. Hammerstein (voorzitter)

D. van der Horst

M.A.H.J. Overmars-Schrijvers

(*)= aantal films in 1988

** = zie pagina 21

S.P.M. de Vries
Chr. de Vrijer
F.M. van Waard
C.W. Wattel

Sinds november is de samenstelling:

O. Hammerstein (voorzitter)
J.F.M.M. Brons
P.V. Devita
S.L. Ie
E. Snoep- de Gast
C.W. Wattel
G.J. Zwart

Plaatsvervangers:

J.A. Roest (voorzitter)
H.H. Ahaus
F. Blaakmeer
A.A.J. Goldberg
Chr. de Vrijer
A.M.E. van Vught-Toonen
E.M. Weis

Volgens een gentleman's agreement met de NBB wordt in de weekladders voor bioscoopfilms, een vierkantje om de aanduiding AL geplaatst zodra de Filmkeuring een film 'kindvriendelijk' (=een film voor het hele gezin) vindt. In dit verslagjaar werd zes maal een vierkantje toegekend.

HET BUREAU

Het bureau, dat ambtelijk aan de Nederlandse Filmkeuring is toegevoegd, behartigt de organisatorische en technische zaken, de secretariaats-werkzaamheden en de comptabele administratie. De directeur is hoofd van het bureau en is ambtshalve secretaris en comptabele van de Nederlandse Filmkeuring; hij adviseert in beleidsaangelegenheden en geeft algemene voorlichting.

De bureaubezetting was in 1989 als volgt:
Directeur: C.N. Crans (tot 1/5 J.W. Ooms);
Adm. medewerkster (secretariaat): A.M.E. Jetzes-Ruiters (50%);*

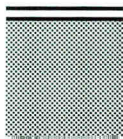
Adm. medewerkster (financiën): C.C.A. Grötzingervan Kempen (50%);
Filmoperateur: J.J. Hol.

Aan de leden en aan enkele relaties werden maandelijks overzichten gestuurd met de keuringsuitslagen + toelichtingen, terwijl in de 'Knipsels' informatie werd verstrekt over relevant nieuws. Op verzoek werden aan personen en instanties inlichtingen met betrekking tot de Filmkeuring gegeven, waarbij uiteraard de algemene informatiefolder over de opzet en werkwijze van de Nederlandse Filmkeuring als basis diende.

De door WVC toegezegde kantoorruimte rond de filmzaal van de laagbouw Hoogvoorde was opnieuw punt van discussie. Daarbij werd de optie 'een onafhankelijk instituut claimt een eigen behuizing' als redelijk argument ervaren. De praktische oplossing werd echter door WVC (nog) niet gevonden.

Om de bereikbaarheid van het bureau te verbeteren, is half november een eigen faxnummer in gebruik genomen: 070-3406252

*) Door het langdurige ziekteverlof heeft het bureau regelmatig een beroep moeten doen op uitzendkrachten.

LANDELIJKE CONTACTEN

Ten behoeve van de dagelijkse gang van zaken werd op ambtelijk niveau regelmatig contact onderhouden met het Ministerie van WVC: voor beleidszaken met de Directie Jeugdbeleid, voor huishoudelijke, administratieve en financiële zaken met de desbetreffende afdelingen. Verder met de Directies Apparaatzorg, Personeelszaken, Voorlichting en Internationale Betrekkingen.

Met de filmverhuurkantoren en met de Nederlandse Bond voor Bioscoop en Filmondernemingen (NBB) waren er de gebruikelijke contacten. Het jaarlijks overleg met het NBB-bestuur vond plaats op 31 oktober te Amsterdam, waarbij de volgende punten aan de orde kwamen:

- het niet functioneren van de filmladder in de landelijke/regionale bladen,
- het afschaffen van het keuringsloon en de gevolgen van de maatregel.
- het (niet) volgen van de leeftijdsgrens door het bedrijfsleven van gekeurde films.

Een aantal werkafspraken zullen ertoe moeten leiden dat de filmladder aan 'duidelijkheid' gaat winnen en de consument de informatie als 'verhelderend' kan ervaren. De Minister van WVC wordt verzocht het keuringsloon af te schaffen. De NBB zal in dat geval haar leden verzoeken alle bioscoopfilms ter keuring aan te bieden, met als voordeel dat er eenvormigheid zal zijn m.b.t. de leeftijdsindelingen (nu: twee soorten 16 jaar en de aanduiding 18 jaar).

De heer C.N. Crans had zitting in de RAAD VAN TOEZICHT die de proef met videoclassificatie begeleidt.

De bestuursleden S.L. Ie en J. Roest en de secretaris-directeur namen deel aan enige onderdelen van het Cinekid/kinderfilm festival dat in oktober in Amsterdam werd gehouden.

De voorzitter en de secretaris-directeur hebben op 8 maart in Tuschinski, Amsterdam, de galapremière van de film 'De Beer' -ten bate van het Wereld Natuur Fonds- bijgewoond en de secretaris-directeur was in maart, als specifieke gast van NVPI, aanwezig bij haar symposium 'Horen en zien in 2000'.

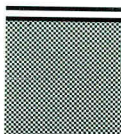
BUITENLANDSE CONTACTEN

De uitwisseling van de maandelijkse filmkeuringsuitslagen met de omliggende landen werd voortgezet. Van de in 1989 in Nederland gekeurde films kon een opmerkelijk verschil in toegangsleeftijd worden geconstateerd bij de volgende films:

	NL	B	DK	D	F	GB	S
Batman	12	16	12	12	AL	12	15
Cocktail	AL	AL	AL	16	AL	15	11
Fish called Wanda	AL	AL	12	16	AL	15	15
Cocoon, the return.	AL	AL	--	16	AL	--	11
Licence to kill	AL	AL	16	16	AL	15	15
Rainman	AL	AL	AL	12	AL	15	11
Sea of love	12	16	--	12	AL	18	15
The tall guy	AL	AL	--	--	AL	15	11
When Harry met Sally	AL	AL	AL	16	AL	15	AL

Het schriftelijk contact met onze collegiale instituten in België, Denemarken, Engeland, Frankrijk, Zweden en West-Duitsland werd voortgezet. De contacten met de leiding van de FSK in Wiesbaden werden uitgebreid. In samenwerking met het Gustav Stresemann Instituut te Bonn en de FSK werd in september een studiebijeenkomst georganiseerd voor Duitse en Nederlandse filmkeurders. Op 21 april heeft een eerste werkoverleg plaatsgevonden met de buitenlandse collega's, die aanwezig waren bij het afscheid van de heer Ooms. Een tweede Europees overleg vond plaats eind oktober in Londen, waar afspraken zijn gemaakt om te komen tot een platform van Europese filmkeuringen. De open grenzen van 1992 vragen om een gezamenlijke aanpak, waarbij de richtlijnen van de Raad van Europa op de achtergrond een rol van betekenis spelen.

Het 'Department of Home affairs and youth' van Papua New Guinea vroeg om nadere informatie met betrekking tot het functioneren van de Nederlandse Filmkeuring.

PUBLICITEIT

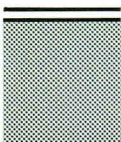
De keuringsuitslagen en de toelichtingen werden regelmatig gepubliceerd in de Staatscourant en in het wekelijks persbulletin van WVC. De uitslagen werden ook doorgegeven aan de NOS/Teletekst. De scheidende secretaris-directeur, de heer J.W. Ooms, kreeg op 20 april - uit handen van de voorzitter - als eerste de brochure 'Filmkeuring Europees perspectief', waarin de volgende artikelen zijn opgenomen:

- Voorwoord C.N. Crans (voorzitter Nederlandse Filmkeuring)
- 'Filmjeugdbescherming in de Bondsrepubliek Duitsland', Joachim von Gottberg (Ständiger Vertreter der obersten Landesjugendbehörden bei der Freiwillige Selbstkontrolle der Filmwirtschaft).
- Verkrachting en seksueel geweld, James Ferman (Director British Board of Film Classification).
- Vrijheid van meningsuiting en filmkeuring, Jean-Francois Théry (Conseiller d'Etat, Président de la Commission de Contrôle des Films Cinématographiques)
- Beslissingen voor Filmclassificatie, Gunnel Arrbäck, (Chief Censor Statens Biografbyrå Filmcensuren).
- Spanningsveld van vrijheid en bescherming, J.W. Ooms (secretaris-directeur Nederlandse Filmkeuring)

Daarnaast verscheen er een verslag van de afscheids-bijeenkomst, op 20 januari 1989, in het Parkhotel, Den Haag.

In het Vrije Volk verscheen (medio september) een interview met de nieuw aangetreden secretaris directeur. Het blad 'Film' van de NBB plaatste een tweetal artikelen n.a.v. het jaarverslag en de brochure 'Filmkeuren in Europees perspectief'.

Het programma 'Jeugdjournaal-extra' besteedde aandacht aan de Nederlandse Filmkeuring mede naar aanleiding van de discussie rondom de film Batman. De secretaris-directeur verduidelijkte het beleid van de Filmkeuring, uitgaande van jeugdbescherming t.o.v. een lid van de Raad van het Jeugdbeleid.

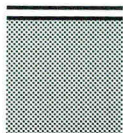
EVALUATIE VAN HET BELEID

Volgens gegevens van de NBB werden er in 1989 205 films uitgebracht terwijl er 125 films ter keuring werden aangeboden. De jarenlang gehanteerde verhouding dat 'één op de drie films' worden gekeurd, behoort daarmee definitief tot het verleden.

Vanaf 1977 - de inwerkingtreding van de wet op de filmvertoningen - zijn er géén 'harde pornofilms' aangeboden ter keuring. In dit verslagjaar heeft een verhuurkantoor 'The Private Afternoon of Pamela Mann' aangeboden, die in het verleden (voor 1977) op 18 jaar en ouder in de bioscoop heeft gedraaid. De keuringscommissie zette de film op 16 jaar en ouder omdat er sprake was van 'een aaneenschakeling van pornografische scènes, die schadelijk worden geacht voor de sexuele belevingswereld van genoemde personen'. Interessant is de vraag: zijn nu alle pornofilms automatisch 16 jaar en ouder, zoals bij elke niet ter keuring aangeboden film gebeurt?

'Omdat het oordelen over mogelijke schadelijkheid voor kinderen zo persoonlijk is en naar tijd, plaats en context verschillend kan zijn, terwijl vastomlijnde normen daarvoor niet te geven zijn, is het noodzakelijk dat de leden van de Nederlandse Filmkeuring steeds weer met elkaar daarover van gedachten wisselen', aldus een citaat uit het Jaarverslag 1987. Gelet op de bovenstaande ontwikkeling geen overbodige luxe, maar ook om een andere reden meer dan de moeite waard. De eindrapportage van de onderzoekers Van de Burg en Van den Heuvel komt in zicht. Uit de tussentijdse rapportage van de Raad van Toezicht (Experiment Videoclassificatie) kan men constateren dat de branche er alle belang

'MIJN VADER WOONT IN RIO' AL

bij heeft dat de proefperiode succesvol wordt afgerond. De waarde van een voorlichtingssysteem acht het bestuur niet ter discussie, maar de uitwerking ervan over te laten aan het bedrijfsleven zelf is verwerpelijk.

Daarnaast blijkt de inhoudelijkheid van het experiment aan de zwakke kant: de labeling alleen aan de achterzijde, klein en tussen de commerciële informatie, het consumenten-voorlichtingsaspect (FID) functioneert niet en de Raad zelf is verworpen tot een club 'die netjes op de winkel past'.

Uit recente informatie is gebleken dat er bovendien sprake is van grootschalige import van buitenlandse videobanden (verhuur en verkoop) met Engelse leeftijds aanduidingen, zoals PG en 18 jaar. De vraag lijkt dus gerechtvaardigd of een **onafhankelijk** instituut niet beter in staat is om de videokeuring te begeleiden.

Het uitwisselingsprogramma/seminar in Bonn van Duitse en Nederlandse filmkeurders kan worden omschreven als succesvol. Er heeft een inhoudelijke discussie plaatsgevonden, hetgeen tot gevolg heeft dat er medio september '90 een vervolg-conferentie zal plaatsvinden in Rijswijk/Rotterdam. Het overleg met verwante organisaties zoals de stichting 'kinderkast' zal in het komende jaar worden uitgebreid.

BELEIDSLIJNEN- 1990

Beleidslijnen 1

De Nederlandse Filmkeuring stelt zich ten doel jeugdigen zo min mogelijk films te onthouden. Slechts als een film door de keuringscommissie in meerderheid als schadelijk voor jeugdigen beneden de 16 respectievelijk 12 jaar wordt geacht, zal deze aan die groepen worden onthouden. Er zij voor alle duidelijkheid op gewezen dat deze leeftijdsaanduiding niets zegt over de eventuele geschiktheid van de film voor bedoelde groepen.

Beleidslijn 2

Bij het keuren van films zal er rekening mee worden gehouden dat individuele scènes slechts vanuit het geheel van de film beoordeeld moeten worden. De Nederlandse Filmkeuring zal in beginsel géén gebruik maken van haar recht coupures in een film aan te brengen.

Beleidslijn 3

De Nederlandse Filmkeuring houdt zich - naast het toedelen van leeftijdsaanduiding en doelgroepaanduiding - tevens bezig met 'het recenseren van schadelijkheid van films'. Dit laatste door middel van korte toelichtingen, indien nodig, ook bij a.l. -gekeurde films. Er wordt naar gestreefd deze toelichtingen op zo breed mogelijke schaal te verspreiden. Dit onder meer door middel van contacten met de Nederlandse Bond voor Bioscoop- en Filmondernemingen, film distributeuren, filmers en media zoals t.v. en radiorubrieken.

Op deze wijze wordt getracht de werkzaamheden van de Filmkeuring het gewenste effect te laten sorteren.

Beleidslijn 4

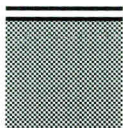
De Nederlandse Filmkeuring streeft - in samenwerking met onder andere de Nederlandse Bond voor Bioscoop- en Filmondernemingen - naar het hanteren van symbolen bij de leeftijdsaanduiding, als aanwijzing voor het publiek.

Beleidslijn 5

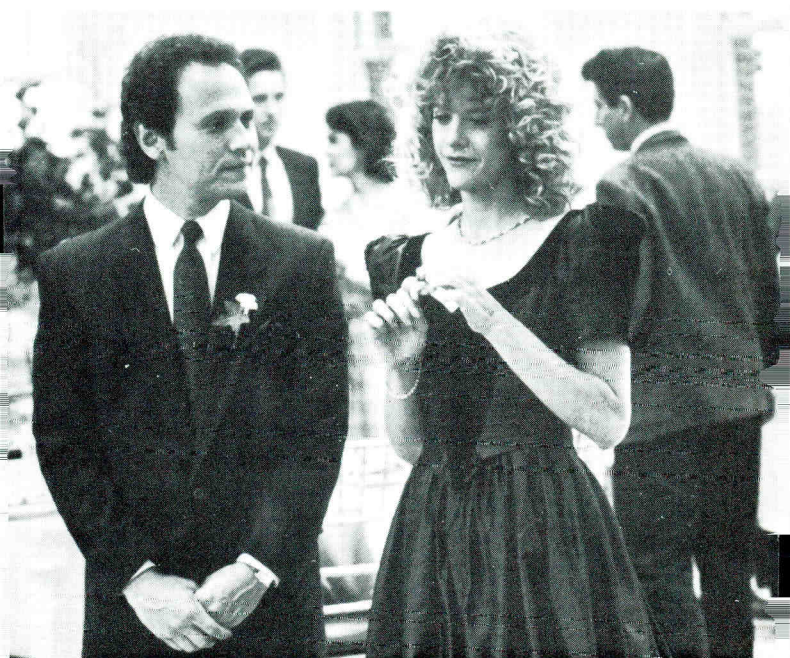
Daar waar de de Nederlandse Filmkeuring vanuit eigen optiek een bijdrage kan leveren aan het welzijn van kinderen, jeugd en jongeren, kan zij deelnemen aan activiteiten die daarop zijn gericht, waarbij activiteiten die in brede zin met audio-visuele middelen te maken hebben de voorkeur genieten.

Beleidslijn 6

Hoewel de Nederlandse Filmkeuring geen directe taak heeft ten aanzien van de niet-openbare vertoning van films via videobanden en t.v. zal de Filmkeuring WVC eventueel wijzen op ontwikkelingen in

'WHEN HARRY MET SALLY' AL

dit verband en advies geven. In beginsel is de Filmkeuring, waar gewenst en waar binnen haar doelstellingen mogelijk, bereid tot samenwerking.

Beleidslijn 7

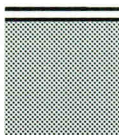
Zo nodig en waar mogelijk zal de Nederlandse Filmkeuring onderzoek in relatie tot haar werkte-rein bevorderen.

Beleidslijn 8

Om op de geëigende wijze zich te kunnen inzetten voor de belangen van kinderen, jeugd en jongeren, zal de Nederlandse Filmkeuring ernaar streven de Wet respectievelijk het Besluit op de filmvertoningen te doen wijzigen of te doen aanvullen waar de praktijk dit nodig of wenselijk maakt.

Beleidslijn 9

De Nederlandse Filmkeuring zal bij de uitvoering van haar taak overleg voeren met soortgelijke organisaties binnen de E.G.

**Inleiding van de heer P. Nikken, coördinator
Stichting Kinderkast gevestigd te Leiden.**

Rechten van het kind staan dit jaar centraal! Kinderen hebben recht op: goede opvoeding, verzorging, spel en rust. Daarnaast ook recht op informatie en dat thema wil ik vandaag met u verder uitdiepen. Interessant is daarbij de vraag: welke rol speelt daarbij de overheid? Informatie is er natuurlijk, maar in welke mate? Sommige kranten hebben een speciale jeugdpagina en er zijn jeugdbladen, maar het is allemaal wat mager. Daarom is het initiatief met een specifieke jeugdkrant te komen toe te juichen en een welkome aanvulling.

Ten aanzien van video, om maar een ander medium te noemen, wat doet de overheid op dat terrein? Hoewel kinderen eigenlijk niet zoveel videobanden huren in videotheken (onderzoek wijst uit gemiddeld 7 videobanden per jaar in gezinnen met videorecorder) en ouders over het algemeen weinig klachten hebben, heeft de overheid toch gemeend een commissie in het leven te roepen, namelijk de Raad van Toezicht experiment Videovoorlichting.

Voor 1 april 1990 is er weinig nieuws te verwachten. Bedenklijk is dat in genoemde commissie zowel producenten als importeurs sterk zijn vertegenwoordigd en zelf de banden keuren.

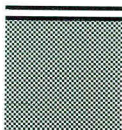
Het is dus geen onafhankelijke instantie die ik zelf zou willen zien als voorwaarde.

Informatie gekoppeld aan film. Wat zou ik daarover zeggen; u bent per slot van rekening zelf de instantie die zich daarmee uitvoerig bezig houdt.

Het vierde medium -televisie- wil ik met u juist wel verder uitdiepen, ook al omdat het terrein mijn specialiteit is. Televisie is door kinderen het meest gebruikte medium, maar ook nu is de rol van de overheid opvallend klein. Men laat 'alles' over aan de omroepen en de ouders/opvoeders. Art. 53 in Mediawet is eigenlijk de enige maatregel als het gaat om regelingen die kinderen moeten beschermen (12 jaar niet voor 20.00 uur en 16 jaar niet voor 21.00 uur).

Dit artikel gaat op 2 punten volledig de mist in:

- **Bedtijden** van kinderen zijn heden ten dage aan verandering onderhevig. (onderzoek NOS/kinderkast/WVC uit 1987: tussen 20.00 en 21.00 kijkt nog minstens 10% van de 6 tot 8 jaar televisie; in het weekend liggen deze percentages aanzienlijk hoger)
- **De geschiktheid** van de programma's mag worden bepaald door de omroepen zelf (uitzendende instantie). Citaat D. Pons (AVRO): *wij geven kinderen wat ze het liefst willen. Als een serie, bijv. Airwolf niet geschikt is voor kinderen (wordt uitgezonden rond 17.00 uur), dan is dat niet onze verantwoordelijkheid. Het is aan de ouders omdat zij in de woonkamer zitten en zij de knop kunnen omdraaien. De AVRO ziet kinderen als een deel*

van haar doelgroep: we proberen een zo gevarieerd mogelijk programma-pakket aan te bieden aan zoveel mogelijk leeftijds-groepen, maar wij gaan ervan uit dat jongeren in de eerste plaats geamuseerd willen worden. Wij zijn geen onderwijs-televisie maar een amusement-medium. Wij richten ons op dingen die kinderen het liefst willen, het is aan de opvoeders om te bepalen waar hun kind naar kijkt (einde citaat).

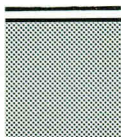
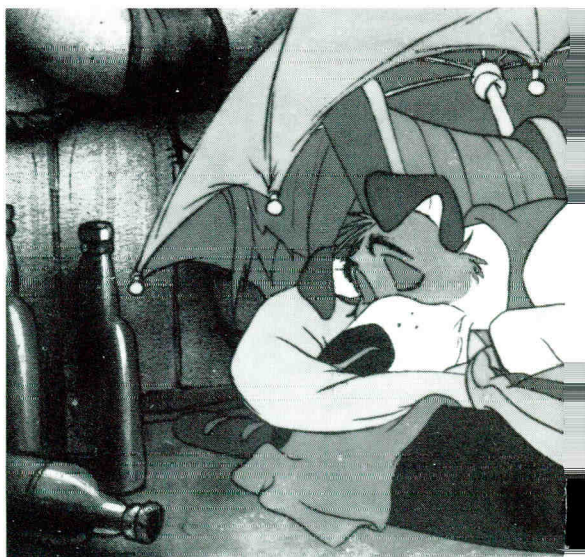
De opvoeder moet het maar doen en dat valt niet mee vandaag de dag. Ik noem u: een steeds groter aanbod, uitbreiding middag/vooravond en uitbreiding kanalen, kortom het wordt er niet makkelijker op om als ouder je kind op te voeden met de televisie.

Gemiddeld kijken kinderen twee uur per dag, jongere wat minder en oudere kinderen wat meer. Ook is het bekend dat 'slecht weer' het televisie kijken doet toenemen.

Hoewel televisie kijken pas op de derde plaats komt in de rij van activiteiten die een kind onderneemt per dag (na spelen en na school) is televisie toch het belangrijkste element in het kader van de vrije-tijdsbesteding. Het ziet er naar uit dat er in de toekomst alleen maar sprake zal zijn van groei. Vroeger was televisie een massamedium, samen op de bank voor de buis. Tegenwoordig is dat anders, we kijken 'gesegmenteerder', elk individu heeft zijn eigen voorkeur. Kinderen zitten vlak na school en in de vooravond voor de televisie. Ook tijdens het avondeten blijft de televisie in veel huisgezinnen aan. Na de avondmaaltijd wordt er weinig of niet gespeeld en bepaalt de televisie het klimaat in huis (kijken tot bedtijd).

De eindtijd is gekoppeld aan leeftijden maar globaal kan men stellen: jonge kinderen tot 19.30 uur, oudere kinderen tot 20.30 à 21.30 uur. Ouders kijken zo nu en dan, maar meestal hebben ze hun eigen bezigheden.

'OLIVER & COMPANY' AL

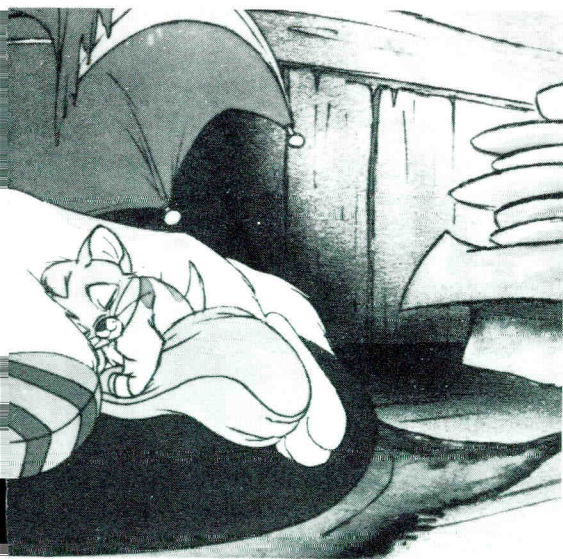
Toch zit veel ouders dat laatste 'niet lekker'. Uit eerder genoemd onderzoek is gebleken dat:

- 67% meent dat omroepen voor kinderbedtijd **ongeschikte** programma's uitzenden.
- 61% vraagt de omroepen méér rekening te houden met de kinderbedtijd.
- 53% vraagt om leeftijdaanduiding bij programma's (minimale eis) en daarnaast méér informatie over de afzonderlijke programma's.

Kortom: het zit niet goed met die televisie. Negatieve invloeden op de emoties van het kind is hun grootste zorg, naast agressie die verhoogd zou kunnen worden door televisie kijken. Bij het lezen van een boek ziet men bij een kind in **1** op de 10 gevallen een angst-reactie, bij tv is dat **5** op de 10 (zie programma's als de Hulk en videoclips van Michael Jackson).

Allerlei vormen kan men onderscheiden van licht naar zwaar: ogen dicht knijpen, dicht tegen opvoeder aankruipen (als die er is?) tot angstig dromen en bedplassen. Ook fantasieprogramma's -zoals de tovenaars van Oz- worden door kinderen 'als heel echt' beleefd. Televisie en film vragen van ons 'om mee te leven', maar voor kinderen komt het vaak anders over dan volwassenen willen geloven (volwassenen zeggen vaak 'het is maar film' en nemen afstand). Televisie/film kijken moet je leren, net als lezen. Het grote verschil is dat we dat eerste zelf moeten doen, zelf moeten ervaren; het verschil wordt niet op school geleerd.

Diverse onderzoeken hebben aangetoond dat er vier grote problemen zijn die kinderen in de basisschoolleeftijd moeten doorlopen (emotie, tempo, perspectief en tijdsverloop met als bijkomend verschijnsel: de ondertiteling) zonder achteraf schadelijke invloeden op te lopen. De zorg over televisie/ film is -deze onderdelen nader ana-

lyserend- terecht. De laatste tijd wordt de t.v. invloed vaak gekoppeld aan het begrip agressie en de voor de hand liggende vraag wordt dan ook gesteld: werkt media agressie verhogend? Kasten vol onderzoeken, maar géén eensluitende conclusie ja of nee!

Alles overziend mag men echter voorzichtig opmerken dat het er wél op lijkt.

Toch zijn er wel een aantal zekerheden naar voren te halen:

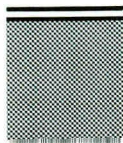
- serieuze/geloofwaardige programma's met geweld en/of agressie werken in dat opzicht 'verhogend' (o.a. Miami Vice en Derrick).
- het werkt 'verhogend' bij 'liefhebbers' van agressief gedrag: de voorkeur wordt achteraf omgezet in agressief gedrag.
- ook de omgeving speelt een rol, in die zin dat commentaar van anderen -vriendjes en ouders- verhogend/verlagend werkt, afhankelijk van het soort commentaar.
- agressieverlagend werken producten die kinderen de negatieve kanten van het agressieve gedrag laten zien (bijvoorbeeld Roots).
- jongens zijn eerder geneigd om tot agressie over te gaan, na het zien van een film met geweld, dan meisjes.

Kortom: jeugdbescherming is hard nodig! Kinderen hebben rechten, maar ook plichten, maar wij - ouders/ opvoeders- hebben de plicht kinderen te beschermen. Een oplossing is: - kinderen 'weerbaar' maken. Geweld **niet** gewoon vinden, kritisch maken ten aanzien van geweld en de 'vertekende' wereld van film/tv te laten herkennen. We vinden dit uitgangspunt terug in de serie 'Anders TV-Kijken' (N.O.T.), bekeken overigens door driekwart van alle basisscholen in Nederland.

Ook mijn Stichting 'Kinderkast' draagt z'n steentje bij: kritisch TV-programma's volgen (zie serie T&T -vervolg ' The A-Team- bij de TROS), inpraten op programmamakers en ouders/opvoeders, informatie verstrekken en een eigen TV-prijs voor het beste (kinder)televisie-programma.

Vanaf 1986 richten we ons ook op de gebruikers van TV, hetgeen mag blijken uit onze serie 'Mag de TV aan?', het bezoeken van ouderavonden en gesprekken met toekomstige leerkrachten (Pabo).

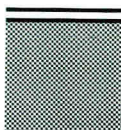
We moeten bezig blijven, ondanks mooie rapporten op Europees niveau en strakke regels, om het kind te beschermen. Samen met anderen - ik denk daarbij aan de filmkeuring - moeten we bezig blijven, want er is nog veel werk te doen.

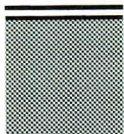

KEURINGSUITSLAGEN 1989

A cry in the dark	Cannon Group	
A touch of infidelity	United Int. Pictures	a.l.
Another woman	Cannon Group	a.l.
Arthur 2 on the rocks	Warner Bros	a.l.
Back to the future II	United Int. pictures	a.l.
Bat 21	Motion Pict. Group	12
Batman	Warner Bros	12
Beaches	Warner Bros	a.l.
Black rain	United Int. Pictures	16
Blind Fury	Columbia Tri-Star Films	12
Blue berry hill	Melior Film	a.l.
Brandende bedden	Filmtrust	a.l.
Burning secret	Vestron Benelux	a.l.
Camille Claudel	Concorde	a.l.
Cannonball fever	Concorde	a.l.
Cassualties of war	Columbia Tri Star	16
Clara's heart	Warner Bros	a.l.
Cocktail	Warner Bros	a.l.
Cocoon, the return	Holland Film Releasing	a.l.
Cookie	Motion Pict. Group	a.l.
Crossing Delancey	Warner Bros	a.l.
Dance Acedemy	Filmtrust	a.l.
Dangerous Liasons	Warner Bros	a.l.
Date with an Angel	Concorde	a.l.
De kassière	Meteor Films	a.l.
De avonden	Concorde film	a.l.
Dead Calm	Warner Bros	12
Dead poets society	Warner Bros	12
Dead Bang	Motion Pict.Group	a.l.
Dear America	Motion Pict.Group	12
Dirty rotten scoundels	Cannon Group	a.l.
Dry white season	United Int. Pictures	12
Emma's shadow	Concorde film	a.l.
Erik the Viking	Motion Pict. Group	a.l.
Farewell to the king	Concorde film	a.l.
Fletch lives	United Int. Pictures	a.l.
Ghostbusters II	Columbia/Tri-Star Films	a.l.
Gorillas in the mist	Warner Bros	a.l.
Great balls of fire	Cannon Group	a.l.
Her alibi	Warner Bros	a.l.
Hiding Out	Concorde film	a.l.
Homeboy	Motion Pict. Group	a.l.
Honey, I shrunk the kids	Warner Bros	a.l.(k.v)
Illegally yours	Concorde Film	a.l.
Imagine John Lennon	Warner Bros	a.l.
Indiana Jones and the	last crusade	
	United Int. Pictures	a.l.
Jan Rap en z'n maat	United Int. Pict.	a.l.
K-9	United Int. Pictures	a.l.
Karate Kid III	Columbia Tri-Star Films	a.l.
Kickboxer	MotionPict.Group	16
Kunst en vliegwerk	Cannon Group	a.l.
La vie est un long fleuve tranquille	Argus Film	a.l.
Last exit to Brooklyn	Cannon Group	16

Lean on me	Warner Bros	a.l.
Leedvermaak	Cannon Group	a.l.
Lethal weapon 2	Warner Bros	16
Leviathan	Concorde	16
Licence to kill	United Int. Pictures	a.l.
License to drive	Cannon Group	a.l.
Lock up	Columbia Int. films	12
Madame Sousatzka	Motion Pict. Group	a.l.
Major League	Motion Pict. Group	a.l.
Man on fire	Concorde	16
Married to the mob	Cannon Group	a.l.
Mijn vader woont in		a.l.
Rio	Hungrey Eye Picture (k.v)	
Miles from home	Motion Pic. Group	a.l.
Miissippi Burning	Cannon Group	12
Moon over parador	United Int. Pictures	a.l.
Mujeres al borde un ataque de nervios	Cannon Group	a.l.
My stepmother is an alien	Columbia/Tri-star Films	a.l.
Mystic Pizza	Motion Pict. Group	a.l.
New York stories	Warner Bros	a.l.
Old Gringo	Columbia Int. Pictures	12
Oliver and Company	Warner Bros	a.l.(k.v)
Parenthood	United Int. Pictures	a.l.
Pathfinder	Columbia/Tri/Star film	12
Pelle the conqueror	Concorde film	a.l.
Police Academy VI	Warner Bros	a.l.
Rainman	United Int. Pict.	a.l.
Rituelen	Cannon Group	a.l.
Road house	United Int. Pictures	16
Romuald & Juliette	Cor Koppies Filmdistributio	a.l.(k.v)
Rooftops	Motion Pict. Group	12
Running on empty	Motion Picture Group	a.l.
Sea of Love	United Int. Pictures	12
See no evil, hear no evil	Columbia Int. Pictures	a.l.
Sex, lies and videotape	Cannon Group	a.l.
Shirley Valentine	United Int. Pictures	a.l.
Short Circuit II	Columbia/Tri-Star	a.l.(k.v)
Sing	Columbia Int. Pictures	a.l.
Skin Deep	Motion Pict. Group	a.l.
Splendor	Warner Bros	a.l.
Stormy Monday	Motion Pict. Group	a.l.
Summer of Aviya	Melior Film	a.l.
Taran and the black cauldron	Warner Bros	a.l.
Tequilla Sunrise	Warner Bros	a.l.
The abyss	Cannon Group	a.l.
The accidental tourist	Warner Bros	a.l.
The adventures of Baron Munchausen	Columbia Int. Films	a.l.
The Bear	Concorde film	a.l.
The Big blue	Holland Film Releasing	a.l.
The Burbs	United Int. Pictures	a.l.
The dawning	Cannon Group	a.l.

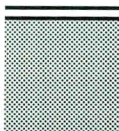

'COCKTAIL' AL

The dream team	United Int. Pictures	a.l.
The January Man	United Int. Pictures	a.l.
The good mother	Warner Bros	a.l.
The land before time	United Int. Pictures	a.l.(k.v)
The moderns	Motion Pict. Group	a.l.
The naked gun	United Int. Pictures	a.l.
Theo en Thea en de ontmaskering van het tenenkaas imperium	Meteor film	a.l.
The privat afternoons of Pamella Mann	Concorde Film	16
The tall guy	Motion Pict. Group	a.l.
The three fugitives	Warner Bros	a.l.
The Vidiot from U.H.F.	Cannon Group	a.l.
They live	Vestron	12
Things change	Columbia/Tri-Star Films	a.l.
Trouble in Paradise	Filmtrust B.V.	a.l.
Tucker	United Int. Pictures	a.l.
Twins	United Int. Pict.	a.l.
Two moon Junction	Filmtrust B.V.	12
When Harry met Sally	Concorde film	a.l.
Who's Harry Crumb	Columbia Int. Films	a.l.
Wilde harten	Concorde film	a.l.
Working girl	Holland Film Releasing	a.l.
Young Einstein	Warner Bros	a.l.

(k.v.) = kindvriendelijk

colofon

© 1990 Nederlandse Filmkeuring
Postbus 525
2280 AM Rijswijk
tel. 070 - 340 62 74
fax 070 - 340 62 52

ontwerp: Sjoeke Benoist, bNO
Studio Grafinesse, Zutphen

